



Εγκλήματα και ζωγραφική

Στο νουάρ του Μάρκο ντε Φράνκι μια σειρά απαγωγών, εξαφανίσεων και δολοφονιών συνδέεται με τα έργα του Καραβάτσο

Του Φίλιππου Φιλίππου



Δεν είναι πολλοί ανά τον κόσμο οι αστυνομικοί οι οποίοι ασχολούνται με τη λογοτεχνία και ειδικότερα με το αστυνομικό είδος. Ο Ιταλός **Μάρκο ντε Φράνκι** (Ρώμη, 1962) με το αστυνομικό μυθιστόρημα *Η ετυμολογία του Καραβάτσο* (εκδ. Πατάκη) μας δίνει ένα καλό δείγμα της λογοτεχνικής του δουλειάς, καθώς αξιοποίησε την πείρα που απέκτησε ως αστυνόμος στην Κεντρική Επιχειρησιακή Μονάδα της πατρίδας του. Πρόκειται για το αντίστοιχο με το FBI ιταλικό ερευνητικό γραφείο, μονάδα που συντονίζει τις δραστηριότητες κατά του οργανωμένου εγκλήματος, του ναρκεμπορίου και των ανθρωποκτονιών.

Στην αρχή βλέπουμε ένα δωδεκάχρονο αγόρι, τον Φόσκο, να τρέχει γυμνό μέσα στη νύχτα ο' έναν δρόμο της Τσोकάνς. Κάποιος το παραλαμβάνει και το σώζει, αλλά ένα άλλο αγόρι, ο Αντρέα, εξακολουθεί να βρίσκεται με τον άντρα «με τα άσπρα μαλλιά», όπως λέει ο Φόσκο. Ποια σχέση έχουν τα δύο παιδιά κι ο απαγωγέας τους με όσα θα ακολουθήσουν; Στη συνέχεια, διαπράττονται εγκλήματα, πρώτο είναι η δολοφονία του πατέρα του Αντρέα. Αμέσως ξεκινάει η έρευνα για τη σύλληψη κάποιου Γκουίντο. Είναι αυτός ο ψυχοπαθής κατά συρροή δολοφόνος που ψάχνουν; Ένας τρόπος για να τον εντοπίσουν είναι να αναζητήσουν τα ίχνη του διαδικτυακά, έτσι γίνεται λόγος για τον «σκοτεινό ιστό» (dark web). Με την υπόθεση ασχολούνται πολλοί αστυνομικοί, μεταξύ των οποίων η Βαλεντίνα και ο Φάμπιο – αυτοί οι δύο πρωταγωνιστούν και συνεργάζονται.

Σύμφωνα με έναν συνάδελφό τους, ένας κατά συρροή απαγωγέας παιδιών, εκτός από δολοφόνος είναι και ο εφιάλτης κάθε αστυνομικού που αναλαμβάνει τον εντοπισμό του. Η Βαλεντίνα και ο Φάμπιο αισθάνονται αμοιβαία συμπάθεια ο ένας για τον άλλο, ωστόσο πώς θα αντιμετωπίσει εκείνη ένα παλιό γεγονός; (Ο Φάμπιο έχει κατηγορηθεί για τον βιασμό μιας συνάδελφου του.)

Εν τέλει πώς συνδέεται όμως με τον *Καραβάτσο* (1571-1610) η συγκεκριμένη υπόθεση απαγωγών, εξαφανίσεων και δολοφονιών; Ο συγκεκριμένος ζωγράφος, του οποίου τα έργα είναι γεμάτα αγόρια και θρησκευτικές παραστάσεις, επιχειρήσε να δείξει τα όρια μεταξύ της ζωής και του θανάτου. Η ζωή του ήταν παράξενη, όπως η ζωγραφική του, σκότωσε με μαχαίρι έναν νεαρό, εγκατέλειψε τη Ρώμη μεταμφιεσμένος και αργότερα έγινε απόπειρα δολοφονίας εναντίον του. Ο συγγραφέας τον συνδέει με τους ήρω-

Ο Μάρκο ντε Φράνκι σημειώνει ότι δεν έχει απομακρυνθεί πολύ από την περιγραφή μιας αυθεντικής εγκληματικής έρευνας



ΜΑΡΚΟ ΝΤΕ ΦΡΑΝΚΙ
Η ετυμολογία του Καραβάτσο
 Μετάφραση Μαρία Οικονομίδου.
 Εκδόσεις Πατάκη, 2023, σελ. 682, τιμή 19,90 ευρώ

ες του μυθιστορηματός του διότι οι φωτογραφίες των δύο παιδιών μοιάζουν με τις αυτοπροσωπογραφίες του Καραβάτσο. Προφανώς, κάτι ωθεί τον καταζητούμενο απαγωγέα των παιδιών να αναζητεί ομοιότητες από πίνακες που δημιουργήθηκαν πριν από αιώνες. Μάλιστα, όπως γράφει στο σημείωμα του τέλους του βιβλίου, ο ζωγράφος είναι, ίσως, ο δεύτερος πρωταγωνιστής της ιστορίας του. Διαβάζουμε πως ο Καραβάτσο, τον οποίο αρκετοί θεωρούν διαπραγμένο και «σκοτεινή ψυχή», κατάφερε να αιχμαλωτίσει τις πιο μαρτυρικές στιγμές της ανθρώπινης εμπειρίας. Σε κάθε περίπτωση, ο Ντε Φράνκι δεν έχει, όπως σημειώνει, απομακρυνθεί πολύ από την περιγραφή μιας αυθεντικής εγκληματικής έρευνας και προσθέτει ότι καταγράφει όχι μόνο τις τεχνικές της αστυνομίας, αλλά και «τις οκλήψεις, τις μρωδιές, τις γέυσεις, τις αμφιβολίες, τους φόβους» που αντιμετωπίζουν οι αστυνομικοί που ερευνούν μια υπόθεση.

Ο Καραβάτσο, του οποίου τα έργα είναι γεμάτα αγόρια και θρησκευτικές παραστάσεις, επιχειρήσε να δείξει τα όρια μεταξύ της ζωής και του θανάτου